

Απολαμβάνει να κτίζει γέφυρες επικοινωνίας, αλλά η μεγαλύτερη δυσκολία για την πρέσβειρα της Σλοβακίας στην Κύπρο Άννα Τουρενίκοβα, είναι όταν ακούει τις δύο πλευρές να μιλούν για το ίδιο θέμα αλλά από διαφορετική οπτική γωνία. Δίνει την ψυχρή για να πετύχει στις μνιαιές δικοινοτικές συναντήσεις των κομμάτων στο Λήδρα Πάλας. Στενοχωρείται όταν οι άνθρωποι δεν βλέπουν όλα τα θετικά που πέτυχε, αλλά παίρνουν ένα συγκεκριμένο περιστατικό για να αντιδράσουν. Στόχος της είναι να γίνει επίτιμος πολίτης της επανενωμένης Κύπρου, μια που όπως εξηγεί «θα είναι ικανοποίηση για ό,τι κάναμε ως ολοβάκιπη διπλωμάτια».

Ήταν δική μου επιθυμία να υπηρετήσω στην Κύπρο

Τι μάθατε από αυτή την εμπειρία; Με έκανε πιο ταπεινή, να δείχνω κατανόηση, διότι βλέπω πόσα προβλήματα έχει ο κόσμος, πόσο δραματικές εμπειρίες έζησε, έτσι με κάνει πιο ανεκτική και ειλικρινή.
Χάσατε τον ύπνο σας για να βρείτε τρόπο να κάνετε τον κόσμο να επικοινωνήσει; Πάρα πολλές νύχτες. Σκεφτόμουν αν κάτω αυτό ποια είναι τα θετικά και ποια τα αρνητικά. Πολλές φορές υποφέρω, αλλά θέλω να ικανοποιήσω τους άλλους.
Όταν ακούσατε ότι θα ερχόσασταν στην Κύπρο ποια ήταν η αντίδρασή σας; Μα ήταν δική μου επιθυμία. Πριν ήμουν πρέσβης στην Αυστραλία και με τον Κύπριο πρέσβη κ. Λιασίδη γίναμε φίλοι. Ήταν την εποχή που οι χώρες μας εντάσσονταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οργανώσαμε κοινές εκδηλώσεις. Έτσι γνώρισα την Κύπρο και την αγάπησα. Ονειρευόμουν να έλθω εδώ. Βέβαια ο πρέσβης της Σλοβακίας στην Κύπρο καλείται να επιτελέσει ένα σημαντικό έργο και αυτό είναι πρόκληση. Όταν με ρώτησαν πού θα ήθελα να υπηρετήσω απάντησα στην Κύπρο. Για μένα το μεγαλύτερο δώρο είναι να με σταματά κόσμος στο δρόμο και να με συγκαίρει για το έργο που επιτελούμε.
Πότε ήταν η πρώτη φορά που ήλθατε στην Κύπρο; Ως πρέσβης το 2007, δεν είχα έλθει προηγουμένως.
Τι σας έκανε εντύπωση; Ο κόσμος. Βέβαια είναι πολύ ωραία χώρα, η θάλασσα, τα βουνά, τα ιστορικά μνημεία είναι υπέροχα, αλλά με εντυ-

πωσίασε πάνω από όλα ο κόσμος της Κύπρου.
Γιατί; Διότι οι Κύπριοι είναι πολύ ειλικρινείς, φιλικοί, φιλόξενοι, ανοιχτόκαρδοι. Δεν συμβαίνει σε πολλές χώρες να σε προσκαλούν στο σπίτι τους, να γνωρίζεις τις οικογένειές τους. Εδώ βρήκα ανοιχτές πόρτες και στις δύο πλευρές.
Είναι δύσκολο για μια γυναίκα να είναι διπλωμάτης; Όχι, δεν βρήκα διαφορά.
Το να έχεις οικογένεια; Ναι, πρέπει να είσαι με έναν άνθρωπο που να σε καταλαβαίνει, να σε στηρίζει και είμαι ευλογημένη με τον σύζυγό μου. Ήταν πετυχημένος επιχειρηματίας και αποφάσισε να έλθει μαζί μου στην Αυστραλία, κάναμε μια υπέροχη κόρη, η οποία σπουδάζει στο Πανεπιστήμιο της Λευκωσίας, διεθνείς σχέσεις. Μιλά εξαιρετικά ελληνικά.
Εσείς μιλάτε; Καταλαβαίνω λίγο. Έκανα μαθήματα πριν έλθω στην Κύπρο, αλλά εδώ όλοι μιλούν αγγλικά.
Υπάρχει χρόνος για την οικογένεια; Λιγότερο τη δουλειά μου, είναι κόπιμη για μένα, δεν με πειράζει να δουλεύω 12-15 ώρες την ημέρα, έτσι δεν μένει πολλές χρόνος για την οικογένεια.
Γιατί γίνετε διπλωμάτης; Μετά την αλλαγή του καθεστώτος η χώρα μας δεν είχε διπλωματικό σώμα, έπρεπε να προετοιμαστεί ο κόσμος. Τότε εργαζόμουν στην τηλεόραση και ο διευθυντής μου εισηγήθηκε να ακολουθήσω τη διπλωματική καριέρα. Έτσι και έγινε.

Η έλλειψη εμπιστοσύνης είναι το πρόβλημα

ANNA ΤΟΥΡΕΝΙΚΟΒΑ: Θέλω να γίνω επίτιμος πολίτης της επανενωμένης Κύπρου

Απολαμβάνετε να κτίζετε γέφυρες επικοινωνίας; Πάρα πολύ, το νιώθω ως αποστολή. Πώς κτίζονται οι γέφυρες; Το πιο σημαντικό είναι να εστιαστείς στα θετικά. Αν θέλεις να πείσεις κάποιον για κάτι πρέπει να υπογραμμίζεις τα πλεονεκτήματα. Είναι εύκολο να το κάνει αυτό σε ένα μοιρασμένο νησί; Όσο πιο μεγάλη είναι η κοινωνία που προσπαθείς να φέρεις κοντά, τόσο πιο δύσκολο είναι το εγχείρημα. Σε αυτή την περίπτωση είναι ακόμη δυσκολότερο λόγω του διαχωρισμού για 36 χρόνια.
Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία; Η έλλειψη εμπιστοσύνης. Ο καλύτερος τρόπος για να επανακτήσει κανείς την εμπιστοσύνη είναι η επικοινωνία.
Η ειλικρινής επικοινωνία; Δεν βρήκα κατά τη διάρκεια της θητείας μου εδώ ανθρώπους που να μην είναι ειλικρινείς. Όλοι οι Κύπριοι είναι ανοιχτοί, ειλικρινείς, φιλικοί.
Και οι πολιτικοί; Ναι, οι πολιτικοί έχουν διαφορετική γνώμη ο καθένας, αλλά μιλούν με ειλικρίνεια.

ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ Ν' ΑΠΟΦΑΣΙΣΟΥΝ ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥΣ
Μπορούμε να ακολουθήσουμε τη δική σας εμπειρία, να πάρουμε βελούδινο διαζύγιο; Η φιλοδοξία της Σλοβακικής πρεσβείας είναι να δώσει χώρα για επικοινωνία. Εμείς στην Τσεχοσλοβακία πριν 20 τόσα χρόνια αποδείξαμε ότι είμαστε ικανοί να λύσουμε το πρόβλημά μας με πολιτισμένο, ειρηνικό τρόπο, με συνομιλίες. Βέβαια ήταν διαφορετικές οι ιστορικές συνθήκες. Η Κύπρος είναι μοναδική περίπτωση. Οι Κύπριοι πρέπει να αποφασίσουν ποιο θέλουν να είναι το μέλλον τους. Η δική μας βοήθεια είναι να το πετύχουν με ειρηνικό τρόπο.
Στην Τσεχοσλοβακία υπάρχει ο τάφος Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που πολέμησαν μαζί στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο; Ναι, και αυτό λέει πολλά.
Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Η ΕΕ μπορεί να είναι ο καταλύτης, για να γίνουν πιο γρήγορα τα πράγματα.
Όπως το απευθείας εμπόριο; Πρέπει να συζητηθεί μέσα στα πλαίσια του διεθνούς δικαίου και των διεθνών αποφάσεων. Εμείς έχουμε συχνές επαφές με την ΕΕ, συναντιόμαστε με ευρωβουλευτές στο Λήδρα Πάλας και ακούν τις απόψεις όλων των κομμάτων. Κάθε μήνα στέλνω το κοινό ανακοινωθέν μας στην Αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Κύπρο.

Το θέμα των εποικίων είναι το πιο δύσκολο
Πώς είναι το κλίμα στις συναντήσεις σας; Πραγματικά έχω εντυπωσιαστεί από το πολύ θετικό κλίμα. Βεβαίως υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, κάποιες φορές ο τόνος της φωνής ψηλώνει, αλλά υπάρχει καλή σχέση. Κάνουμε τα αστεία μας...
Τι κάνετε όταν ο τόνος της φωνής ανέβει, όταν το μεσογειοκό ταμπερμένο κυριαρχεί; Τους λέω «Κύριοι...»
Και ως γυναίκα... με σέβονται. Ένας από τους αρχηγούς των κομμάτων μου είπε ότι από την ημέρα που πήγα εγώ, οι συζητήσεις άλλαξαν, είναι πιο πολιτισμένες.
Τι συζητάτε; Κάθε μήνα ένα από τα κόμματα είναι ο οικοδεσπότης και προετοιμάζει ένα θέμα. Στην προσεχή συνάντησή μας ο οικοδεσπότης θα είναι ο ΑΔΗΚ, το προηγούμενο ήταν το τουρκοκυπριακό σοσιαλιστικό Δημοκρατικό Κόμμα. Εισηγούνται ένα θέμα και ο δικός μου ρόλος είναι να το διανέμω σε όλα τα κόμματα, 2-3 βδομάδες προηγουμένως για να προετοιμαστούν. Όλα τα κόμματα έχουν τον ανάλογο χρόνο για να εκφράσουν τις απόψεις τους και μετά ετοιμάζουμε ένα κοινό ανακοινωθέν με τα αποτελέσματα της συζήτησης.
Κάποια κόμματα μονοψάλισαν τον χρόνο; Εξαρτάται από το θέμα αλλά και από τους αντιπροσώπους. Κάποιοι είναι πιο εκδηλωτικοί, άλλοι όχι. Προσπαθώ να κατανεύω ίσο χρόνο σε όλα τα κόμματα.
Υπάρξαν φορές που δεν κατάφεραν να συμφωνήσουν σε κάτι; Θα έλεγα ότι τις περισσότερες φορές βρίσκουν κοινή γλώσσα.
Ποιο θέμα είναι το πιο δύσκολο; Το θέμα των εποικίων μεταξύ άλλων είναι πολύ δύσκολο.
Ποιο είναι το θέμα με τα περισσότερα κοινά; Είναι δύσκολο να πω διότι για κάθε θέμα υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, έτσι δεν μπορώ να ξεχωρίσω κάποιο.
Γιατί δεν έγινε η επίσκεψη στην κατεχομένη εκκλησία στο Τραχώνι όπως σας πρόσφερε η Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς; Σκεφτήκαμε να κάνουμε περισσότερες δραστηριότητες από τις μνιαιές συναντήσεις μας στο Λήδρα Πάλας. Έτσι αποφασίσαμε να επισκεφτούμε ιερούς χώρους στις δυο κοινότητες. Πήγαμε στον Τεκκέ στη Λάρνακα και στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα, τον Οκτώβρη 2007. Κάνουμε κονσέρτα στον χώρο στάθμευσης στο Λήδρα Πάλας με πολύ κόσμο, διοργανώσαμε δικοινοτική έκθεση ζωγραφικής, επισκεφτήκαμε νοσοκομεία στις δυο κοινότητες, ιδρύματα ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αποφασίσαμε να επισκεφτούμε μέρη πολιτιστικής κληρονομιάς στις δυο κοινότητες. Κάποιος εισηγήθηκε να ρωτήσουμε την Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς, έτσι ο κ. Χατζηδημητρίου μας εισηγήθηκε το τέμενος στο Πέρα Χωριο Νήσου. Πήγαμε και μετά αποφασίσαμε να επισκεφτούμε μια εκκλησία στο βορρά. Στην αρχή μάς εισηγήθηκαν την εκκλησία στο Τραχώνι, μετά είπαν να βρούμε μια άλλη. Μεσολάβησαν οι «εκλογές» στο βορρά, δεν συναντηθήκαμε εκείνο το μήνα και μετά εισηγήθηκαν για άλλη εκκλησία. Δεν μπορώ να σας πω την πιο πρόσφατη ακόμη δεν πληροφορήσα τα κόμματα.
Κάνετε την επίσκεψη και μετά; Είναι μια συμβολική πράξη, μια ένδειξη σεβασμού της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Πρακτικά τι δύναμη έχουν τα συμπεράσματα των συναντήσεων σας; Θα έλεγα ότι στηρίζουν τους διαπραγματευτές, τίποτα άλλο. Δεν μπορούμε να αποφασίσουμε για κάτι. Βέβαια έρχονται και κόμματα που διοικούν τις δυο κοινότητες, έτσι μεταφέρουν τα μηνύματα.
Πώς καλύπτονται τα έξοδά σας; Στις συναντήσεις του Λήδρα Πάλας το κόμμα που είναι οικοδεσπότης καλύπτει τα έξοδα. Για τα μεγάλα γεγονότα το κόστος μοιράζεται στα 14 κόμματα που συμμετέχουν.
Υπάρχουν άνθρωποι που διαφωνούν με τις συναντήσεις σας; Όχι εξ όσον γνωρίζω.

Η φιλοδοξία των συναντήσεων στο Λήδρα Πάλας δεν είναι να λύσει το Κυπριακό
Φέρνουν τις πολιτικές των κομμάτων τους στις δικοινοτικές συναντήσεις; Δυστυχώς συμβαίνει. Ένα από τα θέματα στις μνιαιές δικοινοτικές συναντήσεις μας ήταν «κομματική πολιτική ή πολιτική για την πατρίδα». Δυστυχώς κάποιες φορές κυριαρχεί το κομματικό συμφέρον.
Πώς μπορεί να ξεπεραστεί; Πρέπει να φέρεις κοντά όλους όσους έχουν τις ίδιες απόψεις, άσχετα από ποια πλευρά είναι. Όσο σκέφτονται με τον ίδιο τρόπο πρέπει να ενδύσουν τις φωνές τους. Οι συναντήσεις των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων κομμάτων ξεκίνησαν 16 Μαΐου 1989. Πέρασαν από πολλά σκαμναβάρματα, σήμερα τα κόμματα έχουν υποθαμίσει την παρουσία τους και οι συζητήσεις τους δεν οδηγούν πουθενά. Στο ξεκίνημα ήταν κάτι καινούργιο, τα οδοφράγματα ήταν κλειστά και τα κόμματα δεν είχαν καμιά επαφή. Ήταν κάτι πρωτοποριακό και πολύ σημαντικό, γι' αυτό συμμετείχαν οι αρχηγοί των κομμάτων. Μετά το άνοιγμα των οδοφραγμάτων μπορούσαν πλέον τα κόμματα να διευθετούν συναντήσεις. Είμαι πεπεισμένη ότι η δουλειά που γίνεται σε αυτές τις συναντήσεις είναι πολύ σημαντική. Όταν καθόνται όλοι γύρω από το ίδιο τραπέζι, ακούει ο ένας τον άλλο, επικοινωνούν, υπάρχει ελπίδα να καταλήξουν σε κοινό συμπέρασμα.
Μα οι συζητήσεις δεν οδηγούν πουθενά. Η φιλοδοξία αυτού του εγχειρήματος δεν είναι να λύσει το Κυπριακό. Εμείς στηρίζουμε τις συνομιλίες και τους ηγέτες για να καταλήξουν σε λύση. Πέρασαν 22 χρόνια, και επομένως δεν είναι κάτι

καινούργιο, για να κινεί το ενδιαφέρον των ΜΜΕ. Εν τούτοις έχουν την σημασία τους.
Μήπως πρέπει να αλλάξει ο τρόπος που γίνονται αυτές οι συναντήσεις με δεδομένο ότι οι συζητήσεις δεν είχαν κάποιο σημαντικό αποτέλεσμα; Με 14 πολιτικά κόμματα από τις δυο κοινότητες, με διαφορετικές απόψεις, είναι πολύ δύσκολο να πετύχουμε κοινό συμπέρασμα πάνω σε όλα τα θέματα, ακόμη και αν άλλαξε ο τρόπος που γίνονται. Είμαστε πολύ ευτυχισμένοι που έχουμε στο τέλος των συναντήσεων μας κοινό ανακοινωθέν.
Ποιο είναι το μεγαλύτερο επίτευγμα τα 22 αυτά χρόνια; Το γεγονός ότι συνεχίζουν να συναντώνται, να ακούει ο ένας τον άλλο, να μην έχουν εχθρικές σχέσεις. Μπορεί να είχαν σταματήσει κάποια εποχή οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των ηγετών των δύο κοινοτήτων, αλλά τα κόμματα συνέχιζαν να συναντώνται.
Όχι όλα τα κόμματα... Οι αρχηγοί των κομμάτων που συμμετέχουν μου έδωσαν την άδεια να προσεγγίσω τους αρχηγούς των τουρκοκυπριακών κομμάτων και να τους ρωτήσω αν ενδιαφέρονται να έλθουν.

Ποιος είναι ο στόχος σας; Να γίνω επίτιμος πολίτης της επανενωμένης Κύπρου. (χαμογελά)
Μπορεί να επιτευχθεί κατά την παραμονή σας εδώ; Βέβαια, αλλά και να φύγω, θα επανέλθω. Θα είναι για μένα ικανοποίηση για ό,τι κάναμε ως ολοβάκιπη διπλωμάτια. Να βρεθεί μια λύση η οποία θα ικανοποιεί και τις δύο πλευρές, μια λύση που θα κάνει όλους τους Κύπριους εντυχιωμένους, επιουλώνοντας τις πληγές του παρελθόντος.
Συναντηθήκατε πρόσφατα με τον κ. Έργολου. Ναι, με συνεχάρη για τη δουλειά που κάνουμε. Τόνισε ότι είναι πολύ σημαντικό που φέρνουμε κοντά τους πολιτικούς των δυο κοινοτήτων. Μου ζήτησε να μιλήσω με τον νέο αρχηγό του κόμματός του τον κ. Κουτσιούκι, το έκανα και θα μου απαντήσει αν θα συμμετέχουν.
Γιατί δεν συμμετέχουν; Δεν ξέρω, ο κ. Έργολου μου ανέφερε ότι προσπάθησαν στο παρελθόν αλλά τους απάντησαν ότι δεν μπορούσαν διότι δεν ήταν από την αρχή. Σύμφωνα με τους κανονισμούς όλα τα κόμματα είναι ευπρόσδεκτα όποια στιγμή κι αν το αποφασίσουν. Πρέπει όμως

όλα τα κόμματα που ήδη συμμετέχουν να συμφωνήσουν.
Το κόμμα του Σερντάρ Ντενκτάς σας είπε ότι θα συμμετέχει αν το πράξει το κόμμα του κ. Έργολου; Αυτό δεν το ξέρω. Συμμετείχαν για αρκετό χρόνο, αλλά έφυγαν. Όταν ήλθα στο νησί δεν συμμετείχαν, εγώ συνάντησα τον κ. Ντενκτάς και αποφάσισε να επανέλθει. Μετά από δυο χρόνια ξαναέφυγαν.
Διότι δεν είχατε παρενυθεί στο γεύμα που είχε παραθέσει ο Τ/κ ηγέτης Μεχμέτ Αλί Τάλι; Ναι, με πήλγασε αυτή η στάση διότι δίνω την ψυχρή μου για να πετύχω και με στεναχωρεί όταν οι άνθρωποι δεν βλέπουν όλα τα θετικά που πέτυχε, αλλά παίρνουν ένα συγκεκριμένο περιστατικό για να αντιδράσουν.
Νιώθετε να υπονεύπονται την κάθε σας κίνηση; Όχι, δεν έχω τέτοια αίσθηση, νιώθω ότι με αποδέχονται το ίδιο και οι δυο κοινότητες. Στην πρώτη μας συνάντηση το 2007 τους υποδέχτηκα με ένα άσπρο κοστούμι. Τους είπα ότι φέρσα το λευκό για να δείξω ότι είμαι αμερόληπτη και ουδέτερη.

Τη μοίρα της πατρίδας την καθορίζουν οι δύο ηγέτες

Τι αίσθηση παίρνετε για το Κυπριακό; Θα ήθελα να εκφράσω το θαυμασμό και τον σεβασμό μου διότι μετά από 36 χρόνια, μετά από τόσα προβλήματα δεν τα βάζουν κάτω, είναι έτοιμα τα κόμματα να έλθουν στις συναντήσεις, να μιλήσουν, να προσφέρουν τις γνώσεις τους, τις εισηγήσεις τους. Προσπαθούν να βοηθήσουν και να συνεισφέρουν κάτι θετικό.
Μα δεν κατάφεραν κάτι θετικό. Η Κύπρος δεν είναι απομονωμένη από όλα όσα συμβαίνουν στον κόσμο. Η γεωγραφική της θέση είναι πάρα πολύ σημαντική, διότι είναι στρατηγική. Αν δείτε την ιστορία, η Κύπρος ήταν πάντοτε στο κέντρο των κατακτιπών, λόγω της γεωγραφικής της θέσης.
Οι δύο ηγέτες μπορούν να πετύχουν λύση ή δεν εξαρτάται μόνο από αυτούς; Αυτοί πρέπει να αποφασίσουν για τη μοίρα της πατρίδας τους και ασφαλώς στο πλαίσιο περιφερειακών και διεθνών παραμέτρων.
Πώς βλέπετε τις συνομιλίες; Είμαι αισιόδοξη.

Ένα τόσο πολύπλοκο θέμα, που υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια δεν μπορεί να λυθεί εύκολα από τη μια μέρα στην άλλη, χρειάζεται πολλή υπομονή, θυσίες από τις δύο πλευρές και καλή θέληση.
Είμαστε έτοιμοι να κάνουμε υποχωρήσεις; Ο κόσμος δεν είναι ευχαριστημένος με το σημερινό στάτους κβο αλλά του είναι οικείο διότι αυτό ζει. Δεν ξέρει όμως τι μπορεί να του φέρει μια πιθανή λύση. Γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να του εξηγήσει κανείς, να τον φέρει μαζί, να γνωρίσει ο ένας τον άλλο.
Φοβούνται οι Κύπριοι τη λύση ή προτιμούν να μείνουν όπως είναι; Σίγουρα θέλουν λύση, αλλά όπως σας εξήγησα δεν ξέρουν τι να περιμένουν.
Η λύση που έχει η κάθε πλευρά στο μυαλό της είναι διαφορετική; Γι' αυτό πρέπει να εξηγηθεί στον κόσμο, να δοθεί καθαρή εικόνα.
Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία του Κυπριακού; Νομίζω πως όλα τα κεφάλαια είναι δύσκολα και σημαντικά. Το περιουσιακό είναι ένα από τα

πιο δύσκολα διότι έχει άμεση επαφή με πολύ κόσμο, μπορεί να είναι οδυνηρό για κάποιους.
Πάνω από 18 μήνες γίνονται συνομιλίες και την ίδια ώρα στο βορρά κτίζονται ελληνοκυπριακές περιουσίες. Συζητήσαμε το θέμα αυτό στις συναντήσεις μας, το κάθε κόμμα εξέφρασε τις απόψεις του, αλλά οι αποφάσεις λαμβάνονται σε ανώτερο επίπεδο. Είμαι σίγουρη ότι οι αρχηγοί θα βρουν τρόπο να λύσουν δίκαια το θέμα των περιουσιών.
Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία για σας; Όταν ακούς τις δύο πλευρές να μιλούν για το ίδιο θέμα αλλά από διαφορετική οπτική γωνία. Όταν συναντηθήκατε πρόσφατα οι κυρίες Χριστόφια και Έργολου μοιράστηκαν το γεγονός ότι έχουν αδελφούς αγνοούμενους. Αυτό έκανε διαφορετική την ατμόσφαιρα. Εξέφρασαν τα συναισθήματά τους. Έδειξαν να καταλαβαίνει η μια την άλλη.
Ο πόνο που ζήσαμε στο παρελθόν μπορεί να αφαιρέσει τον κόπο να διεκδικήσουμε το αύριο; Είναι πολύ δύσκολο διότι χάθηκαν ανθρώπινες ζω-

ές και πολύ δύσκολα ξεπερνά κανείς τόσο πόνο. Όταν ξεκίνησα με τις δικοινοτικές συναντήσεις, ο τότε Σλοβακός πρέσβης είχε πει ότι υπήρχε ένα μεγάλο τραύμα στην κοινωνία, διότι ο κόσμος ακόμα αισθάνεται τις πληγές του παρελθόντος.
Ο κόσμος έμεινε στο παρελθόν; Η γενιά που έζησε τα γεγονότα δεν μπορεί να τα ξεπεράσει, η νέα γενιά δεν μιλά τόσο για το παρελθόν διότι δεν έχει μνήμες από τα τραυματικά γεγονότα. Σήμερα έχουμε ήδη την τρίτη γενιά, οι νέοι μπορούν να κοιτάζουν περισσότερο στο αύριο.
Όταν ακούτε δυο ιστορίες για το ίδιο θέμα, μπορείτε να πείτε ποια είναι η αληθινή; Και οι δυο είναι αληθινές, απλά ο καθένας τις βλέπει όπως τις έζησε. Μιλώντας ο ένας με τον άλλο μπορεί να έλθουν πιο κοντά. Πρέπει να καταλάβει ο ένας τον άλλο.
Συνά όμως μιλούμε και δεν ακούμε τον άλλο. Ναι, αυτό επισημάνω κάθε φορά, αλλά είναι πολύ σημαντικό να μάθουμε να ακούμε τον άλλο.